

BE-A0514_724233_807463_DUT

Inventaris van het archief van de
kerkfabriek en parochie Onze-Lieve-Vrouw
Hemelvaart te Nieuwerkerken, 1598-1809

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Toegangen.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	5
Inhoud en structuur.....	6
Inhoud.....	6
Taal en schrift van de documenten.....	6
Ordening.....	6
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN.....	7
I. Beheer van kerkelijke goederen.....	7
3 - 10 Voorwaarden van verpachtingen van kerk- en armengoederen. 1637-1730.	7
II. Archief van de kerkfabriek.....	8
12 - 90 Rekeningen. 1614-1809.....	8
III. Archief van de armendis.....	14
A. Boekhouding.....	14
B. Rekeningen.....	14
97 - 170 Rekeningen. 1598-1787.....	14
171 - 172 Aanvullende rekeningen. 1676, 1679.....	18
IV. Archief van de broederschappen.....	20

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Kerk Nieuwerkerken

Periode:
1598-1809

Archiefbloknummer:
BE-A0514.3782

Omvang:
• Laatste bestanddeelnummer: 175.00

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De raadpleging is vrij, mits voorbehoud omwille van de materiële toestand van de documenten.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

TOEGANGEN

Deze inventaris is de omzetting van de vroegere plaatsingslijst naar het actuele sjabloon voor inventarissen van het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Kerkfabriek en parochie Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart te Nieuwerkerken
Heilige Geesttafel te Nieuwerkerken

Broederschap van de Heilige Rozenkrans te Nieuwerkerken

Broederschap van de Heilige Maagd Maria te Nieuwerkerken

GESCHIEDENIS

Nieuwerkerken was mogelijk eerst deel van de Sint-Martinusparochie van Aalst. Er zou dan pas later een afzonderlijke parochie gesticht zijn, maar het is niet geweten wanneer. De kerk was eerst gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, dan aan Sint-Leonardus en daarna opnieuw aan Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart. ¹De parochiekerk zou tijdens de godsdiensttroebelen in de tweede helft van de 16de eeuw grotendeels of volledig verwoest zijn. ²In die periode zouden er ook een tijdlang geen missen gevierd zijn. ³De kerk zou pas rond 1637 volledig hersteld zijn. Later werden er nog verschillende verbouwingen uitgevoerd. ⁴In 1772 werd de hele kerk buiten het koor afgebroken en vergroot. Ze werd ingewijd door de deken in 1774. Tussen 1798 en 1801 werd de kerk door de Franse overheid gesloten. ⁵

In de 17de eeuw was er sprake van onnauwkeurigheden bij de armendis. ⁶Er zouden veel armen geweest zijn in de parochie, van wie velen uit Aalst kwamen. ⁷

ARCHIEF

Tussen 1994 en 2023 werd het archief uitgeleend aan het Stadsarchief van Aalst, waarna het terugkwam naar het Rijksarchief Gent.

-
- 1 VAN DE PERRE, D., De stedenbouwkundige ontwikkeling van Aalst, Ninove en Geraardsbergen tot 1500. Een vergelijkende studie, in Het Land van Aalst, 2011, LXIII, 1, 45.
  - 2 DE BROUWER, J., Bijdrage tot de geschiedenis van het godsdienstig leven en de kerkelijke instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621, in Het Land van Aalst, 1961, XIII, 2, 74-75.
  - 3 DE POTTER F. en BROECKAERT J., Arrondissement Aalst (Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen, 5), dl. 3, Gent, 1900, Nieuwerkerken 16.
  - 4 DE BROUWER J., Bijdragen, 401.
  - 5 DE POTTER F. en BROECKAERT J., Arrondissement Aalst, Nieuwerkerken 17-18.
  - 6 DE BROUWER J., Bijdragen, 745.
  - 7 DE BROUWER, J., Bijdrage, 208.

Inhoud en structuur

INHOUD

Het archief is ingedeeld in vier grote delen. In het eerste deel bevinden zich vooral stukken die betrekking hebben op verpachtingen. In het tweede deel, dat betrekking heeft op de kerkfabriek, en het derde deel, waar het archief van de armendis zich bevindt, worden rekeningen en verwante stukken bewaard. Het vierde deel (met archief van de broederschappen) bevat twee nummers: een stuk betreffende de instelling van de broederschappen en een katern met de "conditiën" van een van de broederschappen.

TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

Het merendeel van de archiefbescheiden is in een eigentijdse hand in het Nederlands, Frans of Latijn opgesteld.

ORDENING

De ordening van de vroegere plaatsingslijst werd behouden in deze inventaris.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

1	I. BEHEER VAN KERKELIJKE GOEDEREN Handboek van de landpachten voor de kerk- en kapelaniegoederen. 1748-1761.	1 deel
2	Notitieboek van de jaargetijden. 18de eeuw.	1 deel
3	<i>3 - 10 VOORWAARDEN VAN VERPACHTINGEN VAN KERK- EN ARMENGOEDEREN. 1637-1730.</i> 1637.	1 katern
4	1649.	1 katern
5	1687.	1 katern
6	1693.	1 katern
7	1699.	1 katern
8	1717.	1 katern
9	1723.	1 katern
10	1730.	1 katern
11	Voorwaarden tot de verkoop van bomen. 1667.	1 katern

II. ARCHIEF VAN DE KERKFABRIEK

12	12 - 90 REKENINGEN. 1614-1809. 1614-1615.	1 katern
13	1618.	1 katern
14	Fragment, 1619.	1 katern
15	1620.	1 katern
16	1625.	1 katern
17	1633.	1 katern
18	1637.	1 katern
19	1641.	1 katern
20	1644.	1 katern
21	1647.	1 katern
22	1648.	1 katern
23	1653.	1 katern
24	1654.	1 katern
25	1658.	1 katern
26	1660.	1 katern

27	1663.	1 katern
28	1666.	1 katern
29	1669.	1 katern
30	1674.	1 katern
31	1677.	1 katern
32	1678.	1 katern
33	1681.	1 katern
34	1682.	1 katern
35	1683.	1 katern
36	1684.	1 katern
37	1685.	1 katern
38	1686.	1 katern
39	1687.	1 katern
40	1688.	1 katern
41	1689.	1 katern
42	1692.	1 katern

43	1693.	1 katern
44	1694.	1 katern
45	1696.	1 katern
46	1697.	1 katern
47	1699.	1 katern
48	1700.	1 katern
49	1701.	1 katern
50	1703.	1 katern
51	1709.	1 katern
52	1710.	1 katern
53	1711.	1 katern
54	1712.	1 katern
55	1713.	1 katern
56	1714.	1 katern
57	1715.	1 katern
58	1716.	1 katern
59	1717.	

---

		1 katern
60	1720.	1 katern
61	1722.	1 katern
62	1723.	1 katern
63	1724.	1 katern
64	1725.	1 katern
65	1726.	1 katern
66	1727.	1 katern
67	1729.	1 katern
68	1730.	1 katern
69	1731.	1 katern
70	1732.	1 katern
71	1733.	1 katern
72	1739-1740.	1 katern
73	1741-1742.	1 katern
74	1744.	1 katern
75	1745-1746.	1 katern

76	1747.	1 katern
77	1748.	1 katern
78	1751-1753.	1 katern
79	1754-1755.	1 katern
80	1759.	1 katern
81	1760-1761.	1 katern
82	1762-1764.	1 katern
83	1765-1766.	1 katern
84	1767-1768.	1 katern
85	1769-1770.	1 katern
86	1771-1772.	1 katern
87	1778-1779.	1 katern
88	1780-1871.	1 katern
89	1782-1783.	1 katern
90	1806-1809.	1 katern
91	Kladnotities en detailrekening betreffende ontvangsten en uitgaven van de kerk en van de pastoor. 1695-1715.	2 katernen

- 92   Aantekeningen, bewijsstukken en fragmenten van rekeningen.
1684-1753.   1 omslag
- 93   Rekening van de Onze-Lieve-Vrouwekapel. 1688-1695.   2 katernen
- 94   Rekening van de Sint-Rochuskapel. 1716.   1 stuk

III. ARCHIEF VAN DE ARMENDIS

A. BOEKHOUDING

95 Borderellen van de rekening. 1758. 2 stukken

96 Naamlijst en ontvangsten van pachtgronden te Denderhoutem.
1769. 1 katern

B. REKENINGEN

97 97 - 170 REKENINGEN. 1598-1787.
1598-1599. 1 katern

98 1618. 1 katern

99 1619. 1 katern

100 1633. 1 katern

101 1640. 1 katern

102 1642. 1 katern

103 1647. 1 katern

104 1649. 1 katern

105 1652. 1 katern

106 1655. 1 katern

107 1661. 1 katern

108	1663.	1 katern
109	1669.	1 katern
110	1673.	1 katern
111	1677.	1 katern
112	1678.	1 katern
113	1680.	1 katern
114	1682.	1 katern
115	1686.	1 katern
116	1687.	1 katern
117	1690.	1 katern
118	1695.	1 katern
119	1696.	1 katern
120	1698.	1 katern
121	1699.	1 katern
122	1702.	1 katern
123	1704.	1 katern
124	1705.	

1 katern

125 1706.

1 katern

126 1707-1708.

1 katern

127 1710.

1 katern

128 Fragment, 1712.

1 katern

129 1714.

1 katern

130 1715.

1 katern

131 1716.

1 katern

132 1717.

1 katern

133 1718.

1 katern

134 1719.

1 katern

135 1722.

1 katern

136 1723.

1 katern

137 1724.

1 katern

138 1725.

1 katern

139 1726.

1 katern

140 1727.

1 katern

141	1729.	1 katern
142	1730.	1 katern
143	1731.	1 katern
144	1733.	1 katern
145	1735.	1 katern
146	1737-1738.	1 katern
147	1739.	1 katern
148	1740.	1 katern
149	1742.	1 katern
150	1743.	1 katern
151	1744.	1 katern
152	1745-1746.	1 katern
153	1747.	1 katern
154	1748.	1 katern
155	1749-1750.	1 katern
156	1751-1753.	1 katern

157	1754-1755.	1 katern
158	1756-1758.	1 katern
159	1759.	1 katern
160	1760-1761.	1 katern
161	1762-1764.	1 katern
162	1765-1766.	1 katern
163	1767-1768.	1 katern
164	1771-1772.	1 katern
165	1773-1775.	1 katern
166	1776-1777.	1 katern
167	1778-1779.	1 katern
168	1782-1783.	1 katern
169	1784-1785.	1 katern
170	1786-1787.	1 katern
171	171 - 172 AANVULLENDE REKENINGEN. 1676, 1679. Algemeen. 1676.	1 katern
172	Purgatief. 1679.	

---

1 katern

173 Aantekeningen, bewijsstukken en fragmenten van rekeningen.
1671-1772.

1 omslag

IV. ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAPPEN

- 174 Instelling van de aartsbroederschap van de Heilige Rozenkrans en van de Heilige Maagd Maria. 1631. 1 stuk
- 175 "Condiën", statuten van de broederschap van de Heilige Rozenkrans. 20 mei 1770. 1 katern